

[Undervisningsministeren.]

brydende ordning af 1814. Der er her et ansvar, som rækker dybere end de øjeblikkelige konjunkturer. Når tiderne er vanskelige, tænkes der alvorligst på børnenes fremtid, og lad mig tilføje: hvis et lille 4 millioners folk som det danske skal klare de vanskeligheder, der i disse tider mangedobles for de små nationer, og opretholde et set i forhold til den øvrige verden ret højt leveniveau, må der kaldes på hver enkelt evne. Ingen dygtiggørelse må forsømmes. Jeg føler mig overbevist om, at konservative, liberale og socialdemokrater, enten de tilhører den ene eller den anden fløj i erhvervslivet, vil være af denne opfattelse og se det økonomiske offer i et andet perspektiv end det øjeblikketbetonede.

Efter den stærke samfundsudvikling, der har fundet sted, må skoleformen simpelthen føres à jour. For at undgå enhver misforståelse: der bør ikke i dette høje ting være nogen uenighed om, at skolen har sit egentlige mål ikke alene i dygtiggørelsen, men også i karakterdannelsen og den personlige udvikling. Personlig sætter jeg karakterdannelsen øverst. Det er det pædagogiske liv, som udfolder sig ikke mindst i ånds-fagene, der bærer værdierne i sig. Vi bør ikke på dette punkt påføre hinanden misforståelser, men erindre, at det, der her og i denne omgang bør rettes, er en skævhed i forholdet mellem skole og samfund.

Hvad angår indholdet af de forslag, der herved fremsættes, kan jeg helt og fuldt tiltræde, hvad formanden for Danmarks Lærerforening, førstelærer Niels Nielsen, der også er formand for lærernes samarbejdsudvalg, har udtalt, idet han fremhævede følgende punkter som de ledende synspunkter ved udarbejdelsen af forslagene: 1) en afsvækkelse af eksamenspræget og eksamensmentaliteten, 2) en tilnærmelse mellem folkeskolens forskellige linier, så at de bringes i bedre balance i skolebilledet, 3) folkeskolens frigørelse for pres fra overliggende skoleformer og frihed for lærerne til gennem friere arbejdsformer at forme undervisningen, 4) samme muligheder for by og land med hensyn til videreuddannelse og 5) en rammelovgivning med muligheder for skolens indretning under hensyn til stedlige ønsker og behov.

Det er nu mit håb, at vi i det høje ting

i ro og fordragelighed vil arbejde videre med den stillede opgave. Jeg anser det for et plus, at der både af det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) og af partiet venstre er udarbejdet konkrete forslag. Fra konservativ side foreligger der ikke noget forslag, men derimod forskellige udtalelser. Min forgænger i embedet, det ærede medlem hr. Hvidberg, har fremsat forskellige kritiske kommentarer, der dog ikke synes at indeholde en stillingtagen til venstres forslag eller det 8. skoleår. Fra anden konservativ side har jeg bemærket en venligt forstående indstilling. Det gælder udtalelser af et par kendte gymnasierektorer og forstanderen for Danmarks Lærerhøjskole.

Det ligger udenfor en fremsættelsestales naturlige rammer at foretage nogen som helst vurdering af synspunkter, der får deres selvfølgelige plads ved lovforslagenes første behandling.

Lad mig dog endnu en gang betone, at det ville være ønskeligt, om dette lovforslag, der vedrører alle danske børn, i kraft af dets upolitiske karakter kunne holdes udenfor den almindelige politiske fægtning, og jeg ville anse det for en stor lykke, om vi, der kan betragtes som repræsentanter for de danske hjem, kunne finde en løsning, som også den danske lærerstand kunne føle sig tilfreds med. Vi burde kunne finde en løsning, der samler et betydeligt flertal i tinget.

Jeg tillader mig herved at anbefale lovforslagene til det høje tings velvilje.

Formanden: Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard har som ordfører for forslagsstillerne ordet for at fremsætte 3 anmeldte forslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Bertel Dahlgaard): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af et udvalg til overvejelse af samarbejdet mellem de for landets økonomiske politik bestemmende faktorer. Et lignende forslag fremsatte forslagsstillerne her i tinget den 22. april i år, men forslaget kom ikke til behandling, forinden tinget tog ferie.

Baggrunden for forslaget er, som jeg også ved fremsættelsen i foråret udtalte, at der